

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ELEVII CLASEI A VIII-A**

**Anul școlar 2017-2018**

**Proba scrisă  
Limba și literatura maghiară maternă**

**Model**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

**SUBIECTUL I**

**(45 de puncte)**

**Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!**

*Egy tenyérnyi bódé előtt édesdeden mosolygó, kerek személyiség toporgott. A bódén ez állt: Kvaszta Simi Mézes Boltja. A kerek személyiség rózsaszínű volt, mint a húsvéti nyúl szeme, a kabátja fehér, mint az almáspitére szórt porcukor, a fején pedig aprócska sapka ült, halványzöld, levélforma, akár valami marcipán díszecske.*

*– Lelkem, aranyom – kántálta Kvaszta Simi, a hangja cseppentett méz –, nem kérsz egy kis finomságot? – s a törökméz aranyló hegyére, a habcsók fehér halmára, a mézespuszedli mogyoróbarna dombjára mutatott. Az ereszről lépesmézes üvegek függtek, a párkányon tükrös mézeskalács szívek sorakoztak, az élethű mézeskalács leányok majd megszólaltak az élethűségtől, nem is beszélve egy gyönyörűséges mézeskalács huszárról, aki szinte kardot rántott élethűségében.*

*– Jaj, dehogynem kérek – sóvárgott Dorka.*

*Teréz néni megtorpant. Aki felületesen ismeri őt, azt hihetné, hogy így szólt unokahúgához: „Mit ennél, aranyom?” Alaposabb ismerői azonban sejthetik, mi következett. A néni először is felhajtotta kissé a lila kalap karimáját, azután csípőre vágta a kezét.*

*– Idefigyeljen, Kvaszta Simi! El ne rontsa nekem ezt a gyereket! Nem elég, hogy fogszabályozója van és majd megvész az édességért...*

*– Majd megveszek... – helyeselt Dorka.*

*– Csönd te! Odavan a cukorkáért...*

*– Odavagyok – bólogatott Dorka.*

*– Mondtam, hogy csönd! Egyszóval mindez nem elég, még maga is hergeli! Mit szól majd az anyja, ha idead nekem egy kislányt fogszabályozóval, erre én megtömöm puszedlivel és visszaadom fog nélkül, he?!*

*– De kedves Teréz néni – édelgett Kvaszta Simi –, egy falat édesség, az mondhatni egyszerűen semmi.*

*– Először is nem vagyok kedves – mondta Teréz néni, s ebben kétségkívül igazat kell adnunk neki –, másodszor pedig, ha én egyszer azt mondom, hagyja békén a gyereket, akkor hagyja, mert baj lesz! Megértette, maga cukrosbácsi? Na. – És már száguldott is tovább.*

(Békés Pál: *Doktor Minorka Vidor nagy napja*)

1. Nevezd meg

a. a részlet szereplőit;

b. az események színhelyét!

**5 pont**

2. Írd ki a szövegből azokat az információkat, amelyeket Kvaszta Simi jellemzéséhez használnál fel!

**5 pont**

3. Mutasd be a szöveg alapján Kvaszta Simi Mézes Boltját!

**5 pont**

4. Képezz igéket a következő névszókból! **kerek, kéz, falat, igaz, aranyló**

**5 pont**

5. Bizonyítsd mondatalkotással, hogy az **aranyom** többjelentésű szó!

**4 pont**

6. Egészítsd ki az „**És már száguldott is tovább.**” mondatot **hová? miért?** kérdésekre válaszoló mellékmondatokkal!

**6 pont**

7. Alakítsd át az alábbi részletet úgy, hogy a történet mesélője Teréz néni legyen, címzettje egy barátnője, a történetmondás ideje pedig az események másnapja!

**Mondtam, hogy csönd! Egyszóval mindez nem elég, még maga is hergeli! Mit szól majd az anyja, ha idead nekem egy kislányt fogszabályozóval, erre én megtömöm puszedlivel és visszaadom fog nélkül, he?!**

5 pont

8. Írj 10–15 mondatos monológot az édességért sóvárgó Dorka nevében! 10 pont

## SUBIECTUL al II-lea

(45 de puncte)

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre oldd meg a feladatokat!

### A kalotaszegi népviselet

*Kalotaszeg népviseletére a színek tobzódása és a változatos formavilág jellemző.*

*Viseletük, bár tájegységenként hasonlóságot mutat, szinte falvanként különbözik valamiben egymástól. Az egyszerűnek egyébként sem mondható öltözet a Nádas mente falvaiban különlegesen "cifra", ebből is ered a vidék "Cifra Kalotaszeg" elnevezése.*

*Kutatók szerint a kalotaszegi népviselet a legszínesebb, a legművészebb magyar viseletek közül való.*

*A nők fehérneműként pendelyt hordanak. A szoknya vagy fersing aprón ráncolt, előtte kötényt vagy kötőt viselnek. A női ing nyakból ráncosan hull alá, írásosan díszítik és vállfős ing a neve. Az ing fölött mejjrevalót hordanak, amelynek szinte a teljes felületét pamut - vagy gyapjúfonallal varrják ki. Lábukra fekete vagy piros csizmát húznak.*

*A lányok viseletének különleges díszje a gyöngyökkel gazdagon díszített pártá. Az asszonyok fejükön, gazdag mintavilággal rendelkező, úgynevezett szörkendőket hordanak. Különleges ruhadarabnak számít a muszuly, mely egy kétfelől felhajtott, szépen himzett, széles - piros, zöld vagy sárga - posztóval pántolt, ráncba szedett, bő, elől díszes köténnyel fedett szoknya. Sajnos napjainkban már keveset lehet látni belőlük. Szintén ritkán lehet ma már találkozni a dulándléval, a kontyolófátyollal, ami a menyasszony ruhatárának elmaradhatatlan darabja volt.*

*A férfiak régebben bűgatyát hordtak, napjainkban ezt a posztóharisnya váltotta fel. Ehhez bő inget és fekete csizmát viselnek. Felsőruhaként bujkát hordanak, amit az öregeknek fekete, a fiataloknak pedig piros-zöld színű gépvarrással díszítenek. A téli ruhatár csodálatos, egyedülálló darabja a posztósűr. A legények fejükön zöld pörge, vagy gyöngyökkel díszített kalapot hordanak.*

*Részlet Gyarmathy Zsigáné egyik írásából: "...a kalotaszegi lány egy lábon járó tulipán, mert igazán virít nemcsak fiatal szépségük, de gyönyörű tájviseletük is, amelyet még szebbé tesz az, hogy mindig tiszták. Hegyes orrú, magas sarkú piros csizmáikat csak akkor vetik le, mikor a patakban sulykolnak... Talán akkor a legszebb, a legragyogóbb a kalotaszegi tájviselet, amikor a nép tömegesen, ünnepi díszben a templomba megy. Az utca földje mintha csak lángolna a piros csizmák bíborától, a napsugár pedig sziporkázó fényben törik meg a gyöngyös párták fehér haván. Rojtos selymekendők, lenge hajfonatok röpködik körül a feltűzött muszulyt és a ráncos kötényt... A legfiatalabb menyecskék szintén elvegyülnek a lányok csoportjában, s talán festőiebbek fehér dulandlé-kendőjükkel, amely alól kicsillog a fejhez simuló kis aranyos fejkötő. Más csoportokban a legénység bokrétás kalappal, dúsan varrott báránybőr mellrevalóban, rátartós délceg mozdulatokkal közeleg a templom felé, ahol már a korosabbja megelőzte a fiatalságot."*

(erdelyiturizmus.hu)

1. Mutasd be a szöveg alapján a **muszulyt!** 5 pont

2. Kik hordanak **szörkendőket**? Írd ki a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

- a. az asszonyok
- b. a lányok
- c. a bábaasszonyok
- d. a menyasszonyok

5 pont

3. Az alábbi szavak közül melyiknek a jelentése áll legközelebb a **dulándlé** szóéhoz? Írd ki a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!
- a. csetepaté;
  - b. főzelék;
  - c. fátyol;
  - d. pereputty
4. Mivel indokolja Gyarmathy Zsigáné azt a kijelentését, hogy „*a kalotaszegi lány egy lábon járó tulipán*”? **5 pont**
5. Írd ki a szöveg tételmondatát! **5 pont**
6. Honnan ered a „**cifra Kalotaszeg**” elnevezés? **5 pont**
7. Mikor kell megérkezned a kalotaszegi falvakba, ha népviseletbe öltözött lányokat szeretnél fényképezni? **5 pont**
8. Hasonlítsd össze a kutatók és Gyarmathy Zsigáné leírását a kalotaszegi népviseletről! **5 pont**
9. Ha népviseletbe öltöznél Kalotaszegen, milyen ruhadarabokat próbálhatnál fel? **5 pont**